

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA Z ZAKRESU HISTORII ŚLĄSKA

oprac. Wojciech Mrozowicz
Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
ORCID: [0000-0002-4407-0698](https://orcid.org/0000-0002-4407-0698)

100 lat parafii Chrzęstowice / 100 Jahre Pfarrgemeinde Chronstau, red. Dominik Rybol, Rafał Bartek, Chrzęstowice: Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, 2020, ss. 187, ill.

„*Aby utrzymać porządek*”. *Raporty wojsk francuskich z okresu II powstania śląskiego (lipiec – wrzesień 1920 roku) / „Pour le maintien de l’ordre”. Les rapports des troupes françaises de la période du deuxième soulèvement silésien (juillet – septembre 1920)*, red. Grzegorz Bębnik, Sebastian Rosenbaum, tłum. G. Bębnik, Marta Mackiewicz, S. Rosenbaum, Katowice–Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, 2020, ss. 288, ill.

Bednarz Alina, Dąbrowska-Okrasko Marta, *Patriotki ze Śląska. Historia polskiego ruchu kobiecego na Górnym Śląsku*, Tychy: Stowarzyszenie On/Off, 2020, ss. 85, ill.

Bednarz Alina, Tobór-Osadnik Katarzyna, *Ambulansem przez Śląsk. Cztery lekarzki w powstaniach śląskich*, Tychy: Stowarzyszenie On/Off. GR4, 2020, ss. 94, ill.

Belzyt Leszek C., *Zielona Góra około 1700 roku. Struktura ludności w świetle spisów podatkowych*, Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza UZ, 2021, ss. 278.

Bereszyński Zbigniew, *Rewolucja „Solidarności” w województwie opolskim 1980–1990. Historia ilustrowana regionu w czasie przelomu*, t. 1–3, Opole: Instytut Śląski, 2020, ss. 490, 760, 515, ill.

- Blinda Angelika, Skoczek Renata, Mozgol Ryszard, *Konspiracja młodzieżowa w Chorzowie 1948–1956*, Katowice: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, [2020], ss. 80, ill.
- Boratyn Marcin, Furczyk Krystyna, Jasińska Ilona, Gawlas Marcin, *Kopalnia Węgla Kamiennego „Zofiówka” 1969–2019*, Jastrzębie-Zdrój: Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. KWK „Borynia-Zofiówka”, 2020, ss. 196, ill.
- Brzostów – od wsi do osiedla w Głogowie. Wspomnienia mieszkańców*, wybór i oprac. Dariusz Andrzej Czaja, Marek Robert Górniak, Głogów–Leszno: TZG, Agencja Jagart Jarosław Glapiak, 2020 (Historia Jednego Kwartału), ss. 420, ill.
- Budniak Józef, *Z Janem Sarkandrem w drodze ku pojednaniu. Studium historyczno-ekumeniczne*, Cieszyn–Opole: Studio Impreso, Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2020 (Ekumenizm i Integracja, 35), ss. 288, ill.
- Bugalski Łukasz, *Planty, promenady, ringi. Śródmiejskie założenia pierścieniowe Gdańska, Poznania, Wrocławia i Krakowa*, Gdańsk: Fundacja Terytoria Książki, 2020, ss. 328, ill.
- Cibulka Pavel, Kladiwa Pavel, Pokludová Andrea, Popelka Petr, Řepa Milan, *Čas změny. Moravský a slezský venkov od zrušení poddanství po Velkou válku*, Ostrava–Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Ostravská univerzita, Historický ústav AV ČR, 2021, ss. 421.
- Cranz David, *Geschichte der evangelischen Brüdergemeinen in Schlesien, insonderheit der Gemeinde zu Gnadenfrei. Eine historisch-kritische Edition*, hrsg. von Dietrich Meyer, Wien–Köln–Weimar: Böhlau Verlag, 2021 (Neue Forschungen zur Schlesischen Geschichte, 29), ss. 422.
- Czaplicki Bronisław, *Wpływ franciszkanizmu na śląską religijność katolicką. Zarys historii*, Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2020, ss. 375, ill.
- Dąbrowski Włodzimierz, *Górny Śląsk w walce o zjednoczenie z Polską (źródła i dokumenty z lat 1918–1922)*, [Warszawa]: Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, [2021], ss. 135, 8.
- Dąbrowski Włodzimierz, *Rok walki o rządy na Śląsku Cieszyńskim oraz Kwestja cieszyńska. Zbiór dokumentów z okresu walk o Śląsk Cieszyński 1918–1920*,

- [Warszawa]: Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, [2021], ss. 95, 3; 96, 8 (dwa tomy we wspólnym passe-partout).
- Derksen Johannes, *Jadwiga Śląska. Mądrość świętości. Powieść biograficzna*, przeł. Anna Grysińska, Warszawa: Wydawnictwo Sióstr Loretanek, 2021, ss. 399, ill.
- Długajczyk Edward, Parys Paweł, *Archiwum Powstań Śląskich*, seria 1: *Okres drugiego powstania 1920 roku*, t. 2, Katowice: Muzeum Śląskie, 2021, ss. 717.
- Duszyński Tomasz, Łukasik-Duszyńska Monika, *Strzelin na dawnej pocztówce i fotografii / Strehlen in alten Postkarten und Fotografien*, tłum. Jacek Rzeszotnik, Strzelin: Paperback, 2021, ss. 271, ill.
- Epochen – Themen – Methoden. Geschichtsschreibung in Schlesien vom späten 18. Jahrhundert bis 1914*, hrsg. von Joachim Bahleke, Roland Gehrke, Wien–Köln–Weimar: Böhlau Verlag, 2021 (Neue Forschungen zur Schlesi-schen Geschichte, 30), ss. 526, ill.
- Foltyn Edelgarda M., Foltyn Eugeniusz, *Dzieje ziem gminy Czechowice-Dziedzice od zarania do 3. ćwierci XVI wieku w świetle badań nie tylko archeologicznych*, Czechowice-Dziedzice: Towarzystwo Przyjaciół Czechowic-Dziedzic, 2021, ss. 188, ill.
- Grudniewski Jakub, *Pruska elita władzy na Górnym Śląsku (1871–1918)*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020 (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, 4014), ss. 512, ill.
- Gudzik Anna, *Małe formy architektury sakralnej na terenie powiatu rybnickiego. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne. Katalog*, Rybnik–Gliwice: Wydawnictwo „Wokół nas”, 2021 (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku, 30), ss. 223, ill.
- Hojka Zbigniew, *W cieniu neogotyckiej wieży. Parafia Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Katowicach 1860 (1873)–2020*, Katowice: Parafia Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, 2021, ss. 267, ill.
- Kaczorowski Wojciech, *Edytorskie oblicza bibliofilstwa. Broszury, druki ulotne, akcydensy. Katalog zbiorów*, wyd. 2 zm. i rozsz., Wrocław: Muzeum Narodowe we Wrocławiu, 2021 (Katalogi Zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu), ss. 192, ill.

- Kaletowa Lena, *Bibliotheca viva. Opowieść o 200-letnich dziejach i zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu*, Wrocław–Legnica: Wydawnictwo Edytor, 2020, ss. 317, ill.
- Kolegiata w Głogowie. Historia, odbudowa, zabytek. Praca zbiorowa*, red. Antoni Bok, Głogów: Towarzystwo Ziemi Głogowskiej, 2020, ss. 174, ill.
- Koneczny Feliks, *Czeskie a polskie prawa historyczne do Cieszyńskiego*, Kraków: Miles, 2020, ss. 64.
- Korol-Chudy Aleksandra, *Kiedy Katowice były Stalinogrodem... 1953–1956*, Katowice: Instytut Pamięci Narodowej. Oddział w Katowicach, Katowice Miasto Ogrodów, 2020, ss. 152, ill.
- Krajczok Jan, *Opowieści chwałowickie. Dzieje Górnego Śląska (1918–1947) w losach mieszkańców Chwałowic*, Rybnik–Krzyżanowice: Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Halegg, 2020, ss. 312, ill.
- Linek Bernard, *Dwa narody. Wylanianie się nowoczesnych narodów na Górnym Śląsku w XIX i XX wieku (wybór artykułów)*, Opole: Instytut Śląski, 2020, ss. 376.
- Linek Bernard, *Górnośląskie miasta w XIX i XX wieku. Powstanie, życie społeczne, totalitarne piętno (wybór artykułów)*, Opole: Instytut Śląski, 2020, ss. 384.
- Malicki Jan, *Białe kruki. Okruchy humanistycznego poznania. Gawędy historycznoliterackie*, Katowice: Stowarzyszenie Thesaurus Silesiae – Skarb Śląski, Śląsk, 2020 (Współczesna Biblioteka Śląska), ss. 309, ill.
- Morys-Twarowski Michael, *Dzieje rodu Tomanków ze Śląska Cieszyńskiego od XVII do początku XX wieku*, Chorzów: Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”, 2020 (Monografie i Materiały, 16), ss. 300, ill.
- Mularczyk Magdalena, *Ferdinand Albin Pax i dzieło jego życia / Ferdinand Albin Pax und sein Lebenswerk*, Wrocław–Dresden: Atut, Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Neisse Verlag, 2021, ss. 115, ill.
- Osiedla Wrocławia. Historia*, red. Halina Okólska, Wrocław: GAJT Wydawnictwo 1991 s.c., 2021, ss. 320, ill.

- Powstania śląskie 1919–1921. Materiały edukacyjne do wystawy elementarnej Instytutu Pamięci Narodowej*, Katowice: Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach, 2020, ss. 76, ill.
- Powstania Śląskie. Polityka, historia, pamięć*, red. Michał Kopczyński, Bartosz Kuświk, Opole–Warszawa: Instytut Śląski, Muzeum Historii Polski, 2021 (Wokół Niepodległej), ss. 264, ill.
- Praktyka orzecznicza wojskowych sądów rejonowych w Katowicach i w Krakowie w sprawach politycznych w okresie stalinowskim*, red. Jakub Pokoj, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, 2020 (Prawo Karne. Przeciwdziałanie Przyczynom Przystępczości), ss. 301.
- Rotunda na górze zamkowej w Cieszynie. Badania archeologiczno-architektoniczne 1941–2017*, Kraków: Imedius Agencja Reklamowa Spółka z o.o. 2020, ss. 399, ill.
autorzy: Teresa Rodzińska-Choraży, Andrzej Tyc, Wacław Gojniczek, Bożena Czwojdrak, Jana Gryc, Zofia Jagosz-Zarzycka, Bogusław Choraży, Grzegorz Chromik, Łukasz Łukaszewski
- Sąsiedzi. O relacjach polsko-niemieckich na Śląsku, Warmii i Mazurach / Die Nachbarn. Über die deutsch-polnischen Beziehungen in Schlesien, Ermland und Masuren*, oprac. Joanna Lusek, Gliwice–Opole: Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, 2020 (Archiwum Historii Mówionej / Das Archiv der erzählten Geschichte, 8), ss. 164, ill.
- Schlesische Landeskunde*, Abt. 2: *Geschichtliche Abteilung*, hrsg. von Fritz Frech, Franz Kampers, Berlin–Boston: De Gruyter, 2020, ss. 454, ill.
reprint wyd. 1913; dostępny on-line: <https://doi.org/10.1515/9783112383384>
- Schlesische Lebensbilder*, Bd. 13, hrsg. von Joachim Bahlcke, Würzburg: Stiftung Kulturwerk Schlesien, 2021, ss. 547, ill.
- Siedemdziesiąt pięć lat archeologii w Uniwersytecie Wrocławskim*, red. Mirosław Masojć, Jerzy Piekalski, Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii, 2020, ss. 178, ill.
- Skoczek Renata, *Rok 1920 na Górnym Śląsku. Katalog wystawy*, Katowice: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, 2020, ss. 48, ill.

- Sobótka – Wrocław w latach 1860–1914. Mała historia małej kultury małego krajobrazu*, red., wstęp i tłumaczenia Wojciech Kunicki, Sobótka: Muzeum Ślązańskie, 2020 (Biblioteka Ślązanka, 7), ss. 198, ill.
- Student Artur, *Gmina Gorzyce w czasach Wielkiej Wojny 1914–1918*, Krzyżanowice–Gorzyce: Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Halegg, Gminne Centrum Kultury w Gorzycach, 2021 (Biblioteka Akademii Morawskich Wrót, 4), ss. 304, ill.
- Suma Tomasz, *Marjan Fuks fotograf poczty. Fotografie z lat 1919–1935 ze zbiorów Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu*, Wrocław: Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu, 2021, ss. 85, ill.
- Suma Tomasz, *Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu 1921–2021*, Wrocław: Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu, 2021, ss. 511, ill.
- Syroka Andrzej, *Zdrowie, choroba, profilaktyka i terapia w kalendarzach śląskich z XVII i XVIII wieku*, Wrocław: Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, 2020, ss. 379.
- Śląska Opolskiego droga do Polski*, wybór i wprowadzenie Michał Lis, Opole: Instytut Śląski, 2021 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. 263.
- Śląski kogel-mogel czyli wybór karykatur, satyr i dowcipów politycznych oraz takich sobie głównie z okresu powstań śląskich*, wybr. Zenon Jasiński, wyd. 2, popr. i uzup., Opole: Instytut Śląski, 2020, ss. 206, ill.
- Tu byliśmy, tu jesteśmy... Szkolnictwo polskie na Zaolziu w drugiej dekadzie XXI wieku*, Czeski Cieszyn: Towarzystwo Nauczycieli Polskich w RC, 2021, ss. 90, ill.
- Tyralla Gerard, *Sekrety parafii Ligota Bialska na Górnym Śląsku. Kropla heimat w oceanie historii. Wielka historia małej ojczyzny*, cz. 1, Gliwice–Stebłów: Epigraf s.c., 2021, ss. 939, ill.
- Venken Machteld, *Peripheries at the centre. Borderland schooling in interwar Europe*, New York: Berghahn, 2021, ss. XIV, 265.
dot. m.in. Górnego Śląska
- Wojny i konflikty w Europie Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem Śląska. Aspekty społeczne i kulturowe*, red. Antoni Barciak, Katowice–Zabrze:

Studio NOA, Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Frusieckiego w Zabrze, 2020 (Kultura Europy Środkowej, 23), ss. 326, ill.

Woźny Maciej, *Rycerstwo polskie do połowy XV wieku*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020 (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, 3986), ss. 508, ill.

Zakony na Śląsku. V Śląskie Forum Historyczne, 25–26 października 2019 roku w Nysie, red. o. Henryk Kałuża SVD, Górna Grupa–Dragacz: Verbinum Wydawnictwo Księży Werbistów, 2021, ss. 284, ill.

Zarys dziejów cmentarza przy zabytkowym kościele w Belku, red. Anna Grabowska-Rogus, Ewa Kulik, Rybnik: Muzeum im. o. Emila Drobrego w Rybniku, 2021 (Zeszyty Rybnickie, 31), ss. 104, ill.

Zormanová Lucie, *Polské národnostní školství na Zaolší / Polskie szkolnictwo narodowościowe na Zaolziu*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2021 (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, 4013), ss. 213.

